

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 173 din data de 03.02.2021

Dosar nr. 551/2020

Petiția nr. 4545/28.07.2020

Petent: **Asociația Civică pentru Demnitate în Europa (ADEC)**

Reclamat: **UAT Ocland**

Obiect: inscripție pe o clădire publică exclusiv în limba maghiară

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

Asociația Civică pentru Demnitate în Europa (ADEC) cu sediul în București, Bd. Lacul Tei nr. 109, bl. 13A, sc. A, ap. 26, sector 2, cu adresa de corespondență în loc Vâlceer, str. Principală nr. 7, jud. Covasna, e-mail: tanasa.dan@gmail.com

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

UAT Ocland cu sediul în Ocland, str. Principală nr. 174, jud. Harghita

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Asociația petentă reclamă faptul că o clădire publică din comuna Ocland, jud. Harghita este inscripționată exclusiv în limba maghiară.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa înregistrată sub nr. 4545/18.09.2020 a fost citat petentul, iar prin adresa înregistrată sub numărul 5692/18.09.2020 a fost citată partea reclamată, fără un termen de audiere, din cauza contextului evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2.

6. Procedura legal îndeplinită.

7. Prin adresa înregistrată sub nr. 6038/01.10.2020 petentul comunică că este de acord cu judecarea cauzei în lipsă.

8. Partea reclamată depune punct de vedere înregistrat sub nr. 6509/19.10.2020., care este comunicat petentului prin adresa înregistrată sub nr. 6887/03.11.2020.

9. Petentul depune concluzii scrise înregistrate sub nr. 44/04.01.2021.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

10. Prin petiția înregistrată sub nr. 4545/28.07.2020 asociația petentă arată că inscripția exclusiv în limba maghiară „Kozseghaz” este amplasată pe fațada unei clădiri publice din comuna Ocland, jud. Harghita, încălcând prevederile art. 13 din Constituția României care stipulează faptul că singura limbă oficială de stat în România este limba română.

11. Primarul comunei Ocland nu a amplasat și o traducere în limba română a inscripției „Kozseghaz”, ceea ce constituie o discriminare pe criteriul etnic a cetățenilor de etnie română care nu cunosc limba maghiară, a căror acces la informații de interes public cu privire la destinația acestei clădiri publice le este condiționat de cunoașterea unei limbi străine, limba maghiară.

12. În aceste condiții este evident faptul că, fără o justificare obiectivă, există un tratament diferențiat, discriminatoriu, pe criteriul etnic, al cetățenilor care nu cunosc limba maghiară. Accesul cetățenilor care nu cunosc limba maghiară la informații de interes public cu privire la rolul și destinația acestei clădiri este astfel îngrădit, Primarul comunei Ocland preferându-i pe vorbitorii limbii maghiare în dauna vorbitorilor limbii române, limba oficială de stat.

13. Se solicită să se constate caracterul discriminatoriu la adresa cetățenilor români care nu cunosc limba maghiară a inscripției exclusiv în limba maghiară „Kozseghaz” amplasată pe fațada unei clădiri publice din comuna Ocland, județul Harghita și sancționarea Primarului comunei Ocland pentru fapte de discriminare.

14. Asociația petentă consideră că imobilul este proprietate publică a UAT Ocland. Faptul că aceasta este concesionată unei entități private nu înseamnă că aceasta este o clădire privată. Așadar este o clădire publică, pe fațada căreia este amplasată o inscripție exclusivă în limba maghiară.

Susținerile părții reclamate

15. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 6509/19.10.2020, partea reclamată învederează că imobilul/clădirea la care se face referire este concesionată din 2004 de către COMPOSESORATORUL CRĂCIUNEL KARÁCSONYFALVA KÖZBIRTOKOSSÁG și este sediul acestora.

16. Clădirea, construită în anul 1902, figurează în inventarul valorilor din Studiul de Ocrotire și Conservare a satului Harghitean, comuna Ocland, satul Crăciunel din 2010.

17. Se depun înscrisuri: extras carte funciară, fotografii.

V. Motivele de fapt și de drept

18. **În fapt**, Colegiul director reține că fațada unei clădiri publice este inscripționată exclusiv în limba maghiară.

19. **În drept**, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare republicată. Astfel, Colegiul analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după

caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000.

20. Potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, prin discriminare se înțelege acel tratament diferențiat ce are la bază un criteriu, dintre cele prevăzute în lege, și care are drept scop sau efect un tratament injust raportat la o speță dată. Conform art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare „*orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.*”

21. Pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind discriminatorie aceasta trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;

c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;

22. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. nr. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

23. Colegiul director reiterează că un aspect definitoriu al discriminării îl constituie criteriul interzis de legiuitorul național prin art. 2 alin 1. În acest sens Colegiul Director reține că art. 2 alin.1 nu conține o listă exhaustivă a criteriilor de discriminare („rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată”), criteriile *expresis verbis* enumerate de lege fiind completate cu sintagma „sau orice alt criteriu”, ceea ce, practic, oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării astfel cum este definit în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

24. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că

tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

25. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

26. În speța de față, Colegiul director va analiza dacă, prin inscripționarea exclusiv în limba maghiară de pe fațada unei clădiri, s-a încălcat vreun drept recunoscut de lege, a cetățenilor de români care nu cunosc limba maghiară, în baza unui criteriu interzis, criteriul naționalității.

27. Din documentele depuse la dosar, Colegiul director constată că partea reclamată a depus la dosar extras de carte funciară prin care se arată că respectiva clădire la care se face referire este clădire istorică și figurează în inventarul valorilor din Studiul de Ocrotire și Conservare a satului Harghitean, comuna Ocland, satul Crăciunel, pe lângă alte clădiri din localitate, fiind concesionată Composesorului Crăciunel.

28. În consecință, Colegiul director constată că, în speță, nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare art. 2, alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, nefiind îndeplinită condiția cerută de lege și anume un drept încălcat.

29. Totuși, Colegiul director recomandă confecționarea și amplasarea pe respectiva clădire a unei plăcuțe informative, bilingvă, prin care să arate caracterul istoric al clădirii și care să informeze asupra istoriei clădirii.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin.(2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
2. Recomandă confecționarea și amplasarea pe respectiva clădire a unei plăcuțe informative, bilingvă, prin care să arate caracterul istoric al clădirii și care să informeze asupra istoriei clădirii;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 03.02.2021 au fost: ASZTALOS Csaba Ferenc - Membru, DIACONU Adrian - Membru, GRAMA Horia - Membru, HALLER István – Membru, JURA Cristian - Membru, LAZĂR Maria – Membru, MOȚA Maria – Membru, OLTEANU Cătălina – Membru, POPA Claudia Sorina – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 / 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Data redactării: 15.03.2021
Redactată și motivată C.O./F.L.I.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.